

مقالات کوتاه

به طوریکه ۲۸ مورد زردی و در ۱۱ مورد زردی متوسط دیده شد. با این وجود هیچ مورد آلوده به بازیا دیده نشد. از ۲۴۱ نمونه گاومیش نر، ۱۰ نمونه (۴/۱٪) آلوده به تیلریا بودند و از ۱۲۶ مورد گاومیش ماده، ۸ رأس (۳/۶٪) آلوده به تیلریا بودند. از ۲۴۱ رأس گاومیش نر سه نمونه آلوده به آناپلازما بودند. هیچ گونه آلودگی به آناپلازما در گاومیش های ماده دیده نشد. تنها نمونه آلوده همزمان با تیلریا آنولاتا و آناپلازما متعلق به گاومیش نر بود.

بحث و نتیجه گیری

آب و هوای مناطق عمده کشور ایران محیط مناسبی برای رشد و نمو کنه ها است جای تعجب نخواهد بود که با آمار بالای ابتلا با انگل های خونی مواجه شویم. موارد آلودگی به تیلریوز در ایران بالا است به طوری که اسدپور موارد درمانگاهی تیلریوز در شهرستان ارومیه را ۱۸/۶۰٪ اعلام نموده است (۱). نجفیان در بررسی کشتارگاهی از ۴۱۴ نمونه گاو تحت بررسی، آلودگی به تیلریا را در ۱۰۸ مورد (۲۶/۰۸٪)، آلودگی به آناپلازما مارژیناله را در ۱۸ مورد (۴/۳۴٪) و آلودگی توأم آناپلازما و تیلریا را در ۱۵ نمونه (۳/۳۶٪) گزارش نمود (۳). هاشمی فشارکی در بررسی وضعیت آلودگی گاومیش های استان خوزستان به تک یاخته های خونی آلودگی به تیلریا آنولاتا، بازیا بویس، آناپلازما و اپری تروزون را به ترتیب ۲/۲۹٪، ۰/۳۳٪، ۰/۳۹٪ و ۰/۰۷٪ گزارش نمود (۴).

در بررسی انجام شده تفاوت قابل ملاحظه ای در ابتلاء به تک یاخته های خونی بین گاو و گاومیش مشخص می باشد.

علت این اختلاف را می توان به دلایلی مربوط دانست، به دلیل ضخامت بیشتر پوست گاومیش نسبت به گاو، کنه ها بیشتر گاو را برای خونخواری ترجیح می دهند. ورود گاومیش به آب و غلت زدن در لجن ها محیط نامناسبی برای فعالیت کنه ها ایجاد می کند. احتمالاً مقاومت طبیعی گاومیش نسبت به گاو بیشتر است.

منابع مورد استفاده

- ۱- اسدپور رحیم آبادی یدالله. ۱۳۶۸. بررسی موارد کلینیکی تیلریوز و فراوانی آن در ارومیه، پایان نامه شماره ۱۳۵، دانشکده دامپزشکی دانشگاه ارومیه.
- ۲- رفیعی عزیز، راک همایون. ۱۳۶۴. انگل شناسی بندپایان

کمپلکسها تک یاخته های دستگاه گردش خون و خون نشخوار کنندگان می باشند (۵). گونه های تریپانوزوم، بازیا و تیلریا مهمترین تک یاخته های خونی می باشند (۶). ناقلین این عوامل بیمارزیا، بندپایان خونخوارند که در فصل شیوع بیماری که عمدتاً از اوائل بهار تا اواسط پاییز می باشد به فراوانی در اغلب نقاط ایران جود دارند (۲). سالانه تعداد قابل توجهی از دامهای کشور به انواع مختلف انگل های تک یاخته ای خون آلوده می گردند و تعداد زیادی از آنها تلف می شود. این پژوهش در راستای بررسی موارد آلودگی گاومیش های منطقه ارومیه به انگل های خونی و اهمیت اقتصادی آن در گاومیش انجام شده است.

مواد و روش کار

این بررسی در تابستان و پاییز ۱۳۷۹ در کشتارگاه صنعتی شهرستان ارومیه انجام گرفت و از تعداد ۳۶۷ رأس گاومیش (۲۴۱ نر و ۱۲۶ ماده) خونگیری انجام شد. پس از خونگیری با مراجعه به قسمت پوست کنی دام میزان زردی بافت های زیرجلدی و همچنین وجود خونریزی پستی ثبت می گردید و سپس در قسمت تخلیه احشاء وضعیت ادرار داخل مثانه مشاهده و یادداشت می شد.

بعد از انتقال نمونه ها به آزمایشگاه با استفاده از لوله های مویی هماتوکریت قطره ای خون بر روی اسلاید شیشه ای قرار داده و اقدام به تهیه گسترش خونی می شد. گسترش تهیه شده با متانول خالص (۵-۳) دقیقه فیکس و با رنگ گیمسا به مدت ۴۵ دقیقه رنگ آمیزی می شد. پس از رنگ آمیزی لامها را با آب جاری شسته و پس از خشک شدن گسترش را در زیر میکروسکوپ مورد بررسی قرار می دادیم.

نتایج

از تعداد ۳۶۷ نمونه خون اخذ شده، تعداد ۱۸ نمونه (۴/۹٪) آلوده به تک یاخته تیلریا بودند. در موارد آلوده به تیلریا در گسترش خونی ۱۵ نمونه (۴/۰۸٪) انگل به تعداد خیلی کم در گلبولهای آلوده دیده شد که در سه مورد آلودگی قابل توجه بود (بیش از یک در هزار گلبول ها). از ۳۶۷ نمونه خون اخذ شده، ۳ نمونه (۰/۸٪) آلوده به آناپلازما مارژیناله و تنها ۱ نمونه (۰/۲۷٪) آلوده به تیلریا و آناپلازما بود. در کالبد گشایی موارد زردی لاشه و مثانه حاوی ادرار خونی بسیار کم بود،

7- Koufmann, J. 1996. Parasitic infection of domestic animals. Bir khauser-verlag, PP. 115-120.

8- Marquardt, W.C. 2000. Parasitology & Vector biology, Harcourt Academic press, 2nd edition, 657.

9- Richard, W. David, S. 1997. Veterinary Entomology. Chapman & Hall, PP. 97-140.

10- Soulsby E.J.L. 1986. Helminth, arthropods and protozoa of domesticated Animals, Baillier Thindal, 7th edition, PP. 456-477.

بررسی آلودگی به انگل های خونی

(تک یاخته) گاومیش در کشتارگاه

شهرستان ارومیه

- موسی توسلی، استادیار گروه پاتوبیولوژی دانشکده دامپزشکی دانشگاه ارومیه
 - حسین تاجیک، استادیار گروه بهداشت مواد غذایی دانشکده دامپزشکی دانشگاه ارومیه
- پهنام مؤید صفاری، دامپزشک بخش خصوصی

چکیده

در این مطالعه گسترش خونی ۳۶۷ رأس گاومیش مورد آزمایش قرار گرفت. از این تعداد نمونه ۱۸ رأس (۴/۹٪) آلوده به تک یاخته تیلریا و ۳ نمونه (۰/۸٪) آلوده به آناپلازما مارژیناله و ۱ نمونه (۰/۲۷٪) آلوده به تیلریا و آناپلازما بود. در این مطالعه ۱۰ رأس گاومیش نر و ۸ رأس گاومیش ماده آلوده به تیلریا و ۳ رأس گاومیش نر نیز آلوده به آناپلازما بودند.

مقدمه

بیماریهای ناشی از انگل های تک یاخته ای خون دامهای مختلف، متنوع بوده و غالباً تازکداران و اپی

مقالات کوتاه

دانی، در سطح مناسبی قرار گرفتند. در این مطالعه تجویز دانی آنتی بیوتیک پاسخ واکنشی سرولوژیکی مشابه با پرندگانی که درمان نشده‌اند را نشان داده اما تأثیر غذایی این دارو مثبت ارزیابی شد. Avian diseases, 2002. Field evaluation of tylosin premix in layers previously vaccinated with a live *Mycoplasma gallisepticum* vaccine.

پاتولوژی و هیستوپاتولوژی

مسمومیت با گوسیپول در

جوجه‌های گوشتی

● محمدرضا قلعه‌نویی، عضو هیأت علمی سازمان تحقیقات و آموزش وزارت جهاد کشاورزی

جهت تعیین مسمومیت، پاتولوژی و هیستوپاتولوژی گوسیپول در جوجه‌های گوشتی دو آزمایش در جوجه‌های گوشتی انجام شد.

در آزمایش اول گوسیپول به مقدار ۰، ۱۰۰، ۲۰۰ و ۴۰۰ mg/kg به جیره اضافه شد و در آزمایش دوم ۰، ۸۰۰، ۱۶۰۰ mg/kg به جیره افزوده شد. در آزمایش اول جوجه‌ها از ۱ تا ۲۱ روزگی تغذیه شدند و در آزمایش دوم جوجه‌ها از ۱ تا ۲۳ روزگی با جیره مورد نظر تغذیه شدند. وزن بدن و جذب غذا در ۲۱ روزگی و در آزمایش اول به طور معنی‌داری توسط گوسیپول جیره متأثر شده بود. اگر چه در جوجه‌هایی که با ۴۰۰ mg/kg گوسیپول تغذیه شده بودند ضریب تبدیل غذایی در مقایسه با سایر گروه‌ها ضعیف‌تر بود. ضریب تبدیل غذا (FCR) به ترتیب عبارت بود از ۱/۴۹۳، ۱/۵۶۴، ۱/۴۷۱ و ۱/۶۰ برای جوجه‌هایی که با ۰، ۱۰۰، ۲۰۰ و ۴۰۰ mg/kg گوسیپول در جیره تغذیه شده بودند. جوجه‌هایی که با ۴۰۰ mg/kg گوسیپول در جیره تغذیه شده بودند ایجاد تجمع لنفوسیت‌های محیطی و همچنین بزرگ شدن مجاری صفراوی کبد را نشان دادند. در آزمایش دوم، گوسیپول در میزان ۱۶۰۰ mg/kg کاهش معنی‌دار در کاهش وزن و جذب غذا در جوجه‌ها را نشان داد. متوسط وزن بدن در ۲۳ روزگی در این جوجه‌ها که

اشیای فلزی در معده قابل رویت بود. در یک پرنده، جسم خارجی فلزی تشخیص داده شد و پرنده مورد جراحی قرار گرفت. تحت شرایط و عوامل استرس‌زا، شتر مرغها سعی در خوردن اجسام خارجی فلزی می‌کنند، بنابراین، فضای کافی، تغذیه مناسب و مراقبت‌های لازم در جلوگیری از انباشتگی معده موثر می‌باشد.

Avian diseases, 2002. Stomach impaction in ostriches (*Struthio camelus*): Blood chemistry, hematology, and treatment.

ارزیابی میدانی (مزرعه‌ای)،

تایلوزین پرمیکس در مرغان

تخم‌گذاری که با واکسن زنده

Mycoplasma gallisepticum

واکسینه شده بودند

● بهنام آزادی، دامپزشک بخش خصوصی

عفونت *M. gallisepticum* به صورت‌های مختلف در طیور علائم بالینی را نشان می‌دهد که یکی از آنها در مرغان تخم‌گذار کاهش در تولید تخم مرغ می‌باشد. تلاشی برای جلوگیری از بیماری مایکوپلاسموز انجام گرفته که یکی از آنها استفاده از واکسیناسیون مرغان با واکسن‌های کشته و تخفیف حدت یافته *M. gallisepticum* می‌باشد. که در این حالت واکسن زنده باعث کاهش در بروز علائم کلینیکی می‌شود. درمان آنتی بیوتیکی راه دیگری برای کنترل کاهش تولید تخم مرغ ناشی از مایکوپلاسموز در طیور تخم‌گذار می‌باشد. بعضی از آنتی بیوتیک‌های درمانی با طیف فعالیت بر علیه مایکوپلاسموز که در گله‌های طیور استفاده می‌شود شامل تتراسیکلین و تایلوزین می‌باشد. این داروها در دوزهای پایین نیز دارای اثر بازدارندگی بر علیه مایکوپلاسمای می‌باشد. اطلاعات و داده‌های موجود مبین این است که پرندگان واکسینه شده با سویه‌زنده ۸۵/ *M. gallisepticum* و سپس تغذیه شده با تایلوزین

(انتومولوژی) انتشارات دانشگاه تهران.

۲- نجفیان بالا و علی ۱۳۷۹. بررسی کشتارگاهی آلودگی به تک‌یاخته‌های خونی گاو در کشتارگاه شهرستان ارومیه پایان‌نامه شماره ۴۳۵، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه.

۴- هاشمی فشارکی رضا. ۱۳۶۷. بررسی وضعیت آلودگی گاو میش‌های استان خوزستان به تک‌یاخته‌های خونی، اولین همایش پژوهشی بیماری‌های گاو میش کشور.

5- Hendrix, M. C. 1998. Diagnostic veterinary parasitology, Second edition, Mosby.

6- Soulsby, E.J.L. 1989. Helminth, arthropoda and protozoa of domesticated animals. Baillier Tindall.

انباشتگی معده در شتر مرغها

(*Struthio camelus*): معیارهای

شیمیائی، هماتولوژی و درمان

● محمدرضا قلعه‌نویی، عضو هیأت علمی سازمان تحقیقات و آموزش وزارت جهاد کشاورزی

این مطالعه بر روی ۱۴ شتر مرغ از هر دو جنس نر و ماده و در سنین ۳ تا ۲۴ ماه انجام شد و در پرندگانی با علائم انباشتگی معده بعضی معیارهای بیوشیمیایی و هماتولوژیکی مورد بررسی قرار گرفت. در معاینات بالینی پرندگان، بی‌اشتهایی، لاغری مفرط، کاهش دفع، سستی، جدا شدن از گله و افتادگی پرنده‌های مبتلا مشهود بود. پارامترهای تعداد کل لوکوسیت‌ها ($10^3/4 \times 10^3$ در هر میلی متر مکعب) غلظت گلوکز سرم (۱۶۶ mg/dl) و پروتئین تام (۲/۴ g/dl) کاهش و آنزیم کراتینین فسفوکیناز سرم (۱۲۴۰ U/l) و آلکالین فسفاتاز (۵۹۸ U/l) افزایش پیدا کرد. اما هیچ‌گونه تغییری بین غلظت کلسیم، فسفر، منیزیم، روی و مس دیده نشد. درمان در مورد ۱۳ حیوان انجام شد که ۶ پرنده بهبود پیدا کردند و ۷ پرنده تلف شدند. در مطالعات کالبدگشائی، ادم، خراشیدگی و زخم‌های هموراژیک در معده پرندگان تلف شده دیده شد. اجسام خارجی از قبیل، شن، سنگ، تکه‌های چوب، شیشه، پلاستیک و